

KANCELARIA SENATU

BIURO LEGISLACYJNE

Warszawa, dnia 12 października 2017 r.

**Opinia do ustawy o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym
oraz ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej**

(druk nr 608)

I. Cel i przedmiot ustawy

Ustawa z dnia 29 września 2017 r. o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym oraz ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej stanowi wykonanie obowiązków ciążących na Rzeczypospolitej Polskiej, przewidzianych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1286/2014 z dnia 26 listopada 2014 r. w sprawie dokumentów zawierających kluczowe informacje, dotyczących detalicznych produktów zbiorowego inwestowania i ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych (PRIIP) (Dz. Urz. UE L 352 z 09.12.2014, str. 1) zmienionym rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/2340 z dnia 14 grudnia 2016 r. zmieniającym rozporządzenie (UE) nr 1286/2014 w sprawie dokumentów zawierających kluczowe informacje, dotyczących detalicznych produktów zbiorowego inwestowania i ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych w odniesieniu do daty rozpoczęcia jego stosowania (Dz. Urz. UE L 354 z 23.12.2016, str. 35).

Istota zmiany sprowadza się do wskazania Komisji Nadzoru Finansowego jako organu odpowiedzialnego za nadzór nad przestrzeganiem i egzekwowanie rozporządzenia 1286/2014 oraz nakładanie kar administracyjnych i stosowanie innych środków za nieprzestrzeganie jego przepisów.

W art. 1 noweli zaproponowano rozszerzenie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym o art. 3b i art. 3c.

Art. 3b wskazuje Komisję Nadzoru Finansowego jako właściwy organ w rozumieniu art. 4 pkt 8 rozporządzenia 1286/2014.

Na podstawie art. 3c, Komisja będzie mogła, w drodze decyzji administracyjnej:

- 1) zakazać proponowania detalicznego produktu zbiorowego inwestowania i ubezpieczeniowego produktu inwestycyjnego, o którym mowa w art. 4 pkt 3 rozporządzenia 1286/2014;
- 2) nakazać zawieszenie proponowania takiego produktu;
- 3) wydać publiczne ostrzeżenie wskazujące osobę odpowiedzialną za naruszenie prawa oraz charakter tego naruszenia;
- 4) zakazać posługiwania się dokumentem zawierającym kluczowe informacje, który nie spełnia wymogów rozporządzenia 1286/2014, oraz nakazać publikację nowej wersji tego dokumentu spełniającej te wymogi;
- 5) nałożyć karę pieniężną do wysokości nieprzekraczającej progu określonego w ustawie.

W art. 2 noweli zaproponowano uzupełnienie art. 366 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej o ust. 5, nakładający na zakład ubezpieczeń wykonujący działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, obowiązek przekazania Komisji dokumentu zawierającego kluczowe informacje w rozumieniu przepisów rozporządzenia 1286/2014, co najmniej 30 dni przed rozpoczęciem proponowania go oraz co najmniej na 14 dni przed rozpoczęciem proponowania aktualizacji funkcjonującego dokumentu zawierającego kluczowe informacje.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Ustawa uchwalona przez Sejm na 48. posiedzeniu w dniu 29 września br. pochodziła z przedłożenia rządowego (druk sejmowy nr 1782, wpłynął do Marszałka Sejmu w dniu 1 sierpnia 2017 r.). Rada Ministrów zadeklarowała, że projekt ma na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

Projekt ustawy skierowano do I czytania na posiedzeniu Sejmu, a następnie do Komisji Finansów Publicznych. Ustawa nie budziła kontrowersji, ani nie była przedmiotem istotnych zmian.

Za przyjęciem ustawy głosowało 434 posłów, przy braku głosów przeciw i wstrzymujących się.

III. Uwagi szczegółowe

- 1) Na podstawie art. 3c ust. 1 pkt 5 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, Komisja Nadzoru Finansowego może, w drodze decyzji, nałożyć karę pieniężną do wysokości nieprzekraczającej:
- a) w przypadku osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej:
    - kwoty 21 569 000 zł lub 3% przychodów netto ze sprzedaży towarów i usług oraz operacji finansowych, a w przypadku zakładu ubezpieczeń – 3% składki przypisanej brutto, wykazanych w ostatnim sprawozdaniu finansowym za rok obrotowy, zatwierdzonym przez organ zatwierdzający, **lub**
    - dwukrotności kwoty korzyści uzyskanych lub strat unikniętych w wyniku naruszenia – w przypadku gdy jest możliwe ich ustalenie,
  - b) w przypadku osoby fizycznej:
    - kwoty 3 019 660 zł **lub**
    - dwukrotności kwoty korzyści uzyskanych lub strat unikniętych w wyniku naruszenia – w przypadku gdy jest możliwe ich ustalenie.

Wątpliwości budzi użycie w przytoczonym przepisie spójników „lub”. Analiza normy prawnej wynikającej z art. 3c ust. 1 pkt 5 wydaje się prowadzić do wniosku, że intencją ustawodawcy było wprowadzenie tam alternatywy rozłącznej - kara pieniężna wymierzana jest kwotowo lub procentowo **albo** jako dwukrotność korzyści uzyskanej z naruszenia, jeżeli możliwe jest jej ustalenie.

Innymi słowy, kara „zryczałtowana” wymierzana jest, jeżeli nie uda się ustalić wysokości korzyści odniesionej w wyniku naruszenia prawa.

Literalna wykładnia art. 3c ust. 1 pkt 5 wskazuje jednak, że obydwie kary (kwotowa/procentowa oraz wynosząca dwukrotność korzyści/strat) mogą być wymierzone jednocześnie. Jeżeli *ratio legis* było inne, przepis wymaga korekty.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 1, w art. 3c w ust. 1 w pkt 5:

- a) w lit. a w tiret pierwszym wyraz „lub” zastępuje się wyrazem „albo”,
- b) w lit. b w tiret pierwszym wyraz „lub” zastępuje się wyrazami „, albo”;

- 2) Na podstawie art. 3c ust. 1 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, Komisja Nadzoru Finansowego może, w drodze decyzji, nałożyć na uczestnika rynku określone w pkt 1 - 4 tego przepisu nakazy lub zakazy, wydać publiczne ostrzeżenie lub nałożyć określoną w pkt 5 karę pieniężną. W myśl z kolei ust. 3 w art. 3c, Komisja, **nakładając sankcje, o których mowa w ust. 1**, uwzględnia okoliczności, o których mowa w art. 25 rozporządzenia nr 1286/2014.

Pojęcie „sankcja” użyte dla określenia wszystkich rozstrzygnięć możliwych do wydania w drodze decyzji administracyjnej opartej o art. 3c ust. 1 może być źródłem wątpliwości interpretacyjnych. Sankcja jest bowiem synonimem kary (np. pieniężnej), trudno natomiast uznać za sankcję nakaz lub zakaz.

Warto zauważyć, że art. 25 rozporządzenia 1286/2014, do którego odsyła analizowany przepis, posługuje się zwrotem „sankcje i środki administracyjne”.

Poniższa propozycja poprawki zmierza do uniknięcia tego rodzaju wątpliwości, wychodząc z założenia, że pod pojęciem sankcji kryją się wszystkie rozstrzygnięcia wydawane na podstawie art. 3c ust. 1.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 1, w art. 3c:

- a) *w ust. 3 wyrazy „nakładając sankcje” zastępuje się wyrazami „nakładając karę pieniężną lub stosując inne środki administracyjne”,*
- b) *w ust. 5 wyrazy „na który została nałożona sankcja” zastępuje się wyrazami „na który została nałożona kara pieniężna lub w stosunku do którego zastosowano inny środek administracyjny, o których mowa w ust. 1”,*
- c) *w ust. 7 wyrazy „na którą została nałożona sankcja” zastępuje się wyrazami „na którą została nałożona kara pieniężna lub w stosunku do której zastosowano inny środek administracyjny, o których mowa w ust. 1”,*
- d) *w ust. 8 wyrazy „nałożenia sankcji, o której mowa w ust. 1” zastępuje się wyrazami „nałożenia kary pieniężnej lub zastosowania innego środka administracyjnego, o których mowa w ust. 1”.*

Maciej Telec

Główny legislator